

అలోచించండి - మాట్లాడండి.

ప్రశ్నలు :

1. చిత్రం చూడండి. ఎవరెవరు ఉన్నారు?
2. చిత్రంలో ఏం జరుగుతున్నది?
3. ఇలాంటి ప్రదర్శనను ఎప్పుడైనా చూశారా? దీనిని ఏమంటారు?

విద్యార్థులకు సూచనలు :

1. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాలకింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
2. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
3. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న పదాలు-అర్థాలు పట్టిక చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

అది ఒక జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల. పాఠశాల ప్రాంగణం అంతా పిల్లలతో కలకలలాడుతున్నది. జాతీయ దినోత్సవంలో భాగంగా సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు ప్రదర్శిస్తున్నారు విద్యార్థులు. రమాదేవి అనే విద్యార్థిని తరవాత ప్రదర్శించబోయే అంశం ప్రకటిస్తున్నది ఇలా...

రమ : జానపద కళల్లో ఎంతో ప్రాచుర్యం పొందినది బుర్రకథ. తరతరాలుగా ప్రజాచైతన్యంలో ఈ కళారూపం కీలకపాత్ర పోషించింది. ఇందులో ఒకరు కథ చెబుతూంటే వారికి చెరో పక్కా ఇద్దరు వంత పాడుతూ ఉంటారు. కథ చెప్పేవారిని “కథకుడు” అనీ ఆయనకు రెండుపక్కలా నిలబడి గొంతు కలిపేవాళ్ళను “వంతలు” అని అంటారు. కథకుడు తంబూరా వాయిస్తాడు కాబట్టి కథకు బుర్రకథ అని పేరు వచ్చింది. ఈనాటి బుర్రకథను కృష్ణవేణి చెబుతుంది. రోజూ, రాజు వంతలుగా వస్తున్నారు.

అనగనగా రామాపురం అనే ఒక పల్లెటూరు. ఆ పల్లెలో శివయ్య, గౌరమ్మ అనే దంపతులకు కలిగిన తొలి సంతానం సీత. ఆ సీత చదువుకునేందుకు చేసిన ప్రయత్నమే ఈ నాటి బుర్రకథకు నేపథ్యం.

బుర్ర కథ - పాత్రలు

కథకురాలు - కృష్ణవేణి

వంతలు - 1. రాజు

2. రోజూ

కృష్ణవేణి: (పాట)- జయము జయము మన భారతమాతకు జయము దిగ్విజయమూ... ||తందాన తాన||

చదువులనిచ్చు సరస్వతి తల్లీ - చల్లగ జూడమ్మా ||తందాన తాన||

సిరులనిచ్చెడి శ్రీ మహాలక్ష్మీ - కరుణ జూపవమ్మా ||తందాన తాన||

శత్రువినాశము జేసెడి దుర్గా - జయము నీయవమ్మా -

తందాన - తందాన - దేవనందనానా - తరికిట ఝం తరిత

రాజు: అక్కా! ఈరోజు నువ్వే కథ చెప్పబోతున్నావ్?

రోజూ: ఏదో చెబుతుందిలేరా! నలమహారాజు కథ, పాండవులూ కౌరవుల కథ, మరాఠీల కథ, రామకథ, లవకుశుల కథ, సీతమ్మ కష్టాలు...

రాజు: ఏందక్కా! ఆ కథలన్నీ పాత గాథలయిపోయినాయి కదా, కొత్త కథ చెప్పురాదా?

రోజూ: ఏందిరా! పాతంటే రోతగా ఉందా? అయితే పాత గ్లాసులు, బిందెలూ, వెండి కంచాలు, బంగారు గొలుసులూ అన్నీ తీసి బయటికి విసిరేస్తావా? ప్రతివాడికీ ఇదో ఫేషన్ అయింది. పాత లేందే కొత్తెక్కడుందిరా తిక్క సన్నాసీ! ఇప్పుడు కొత్త.... కొత్త... అని అరుస్తున్నారు గానీ, ఈ కొత్త చెత్తంతా పాతలోనుంచే గదరా పుట్టింది...

రాజు: అరరరె... ఇప్పుడు నేనేమన్నానని కరెంట్ షాక్ తగలిన కాకిలాగా అట్లా అరుస్తావ్? పాతంటే రోతని నేనన్నానా? కాలం మారినా ఇంకా మనం పాతలోనే బతుకుతున్నామా? ఎలక్ట్రిక్ దీపాలు వద్దని ఆముదం దీపాలు పెట్టుకుంటున్నామా? బస్సులూ, రైళ్ళూ కొత్తవని ఎడ్లబండ్లమీదనే ప్రయాణిస్తున్నామా?

కృష్ణవేణి: ఒరే తమ్ముడూ! చెల్లీ! అనవసరంగా మీరిట్లా తగవులాడుకొని రసాభాస చెయ్యకండి! తమ్ముడన్నట్లు ఈరోజు మనం కొత్త కథనే చెప్పుకుందాం.

రాజు: (మంచి పనయింది అన్నట్లు అభినయించాడు)

రోజా: ('చాలే బడాయి' అన్నట్లు మూతి వంకర తిప్పుతూ అభినయించింది)

కృష్ణవేణి: ఈ రోజు మనం చెప్పుకోబోయే కథ - 'సీత ఇష్టాలు'.

(పాట) తకతా - తకిట - తక- తరికిట తరికిట తా - - - - ఇది -

పేద ఇంటిలో పుట్టి పెరిగిన పైడిబొమ్మ కథరా || తందాన తాన ||

చదువు సందెలో పేరు పొందిన చక్కనమ్మ కథరా || తందాన తాన ||

ఓటమినెరుగక పోరాడే ఒక వీర బాల కథరా || తందాన తాన ||

పదిమందికినీ ప్రేరణనిచ్చే వర్తమాన కథరా || తందాన తాన ||

- తరికిట ర్ఘం తరితా!

రోజా : ఇంతకూ ఎవరా పైడిబొమ్మ? ఏమా కథ?

కృష్ణవేణి: అయ్యలారా! అమ్మలారా! శ్రీలు విలసిల్లిన భారత భూమిలో, రాజనాలు పండే రతనాల నేల తెలుగు నేల. ఆ తెలుగు నాట రామాపురమనేది ఒక పల్లెటూరు. ఆ పల్లెలో శివయ్య, గౌరమ్మ అనే పేదదంపతులున్నారు. ఆ దంపతులకు కలిగిన తొలి సంతానమే సీత. సీతను బడికి పంపాలనుకుంటూండగానే వాళ్ళకు మరో అబ్బాయి పుట్టాడు. సంతానాన్ని ఇక్కడితో ఆపేద్దామా, వద్దా అని వాళ్ళు మధనపడుతూండగానే మరో కూతురు పుట్టింది.

రాజు: ఆలస్యం అమృతం విషం అంటే ఇదేనేమో!

రోజా: నువ్వు నోరు మూస్తావా, ముయ్యవా?

రాజు: నోరు మూసుకునే కాలం పోయిందక్కా. ప్రశ్నించేవాడే ఉత్తముడు. మాట్లాడేవాడే మంచివాడు.

కృష్ణవేణి: తరవాత కథ వినండి...

(పాట) పూట గడవని తల్లి దండ్రులకు పాటు లెక్కువాయె || తందాన తాన ||

పంటలు పండక - పొట్టనిండక కష్టమెక్కువాయె || తందాన తాన ||

కుటుంబ భారం కుంగదీయగా తల్లడిల్లినారు || తందాన తాన ||

భార్యా - భర్త కూలినాలితో బతుకు నీడ్సినారు || తందాన తాన ||

తరికిటి ర్ఘం తరితా!

రోజా: ఇంతకూ సీత బడికెళ్ళిందా? లేదా?

కృష్ణవేణి: లేదు చెల్లీ! అమ్మా, నాయనా పనిలోకి పోతే తమ్ముణ్ణి, చెల్లెల్నీ ఆడించడానికే ఆమె అంకితమైపోయింది.

రాజు: 'పిల్లలు బడిలో - పెద్దలు పనిలో' అనే సంగతి వాళ్ళకు తెలవదా అక్కా? "పదహారేళ్ళలోపు పిల్లలను పనిలో పెట్టగూడదు" అన్న చట్టాన్ని గురించి వాళ్ళెందుకు పట్టించుకోలేదు?

కృష్ణవేణి: చట్టాలు అమలు చేయడం ఏ ఒక్కరి బాధ్యతో అనుకున్నంతకాలం పరిస్థితిలో మార్పు రాదురా తమ్ముడూ!

రోజా: ఇంతకూ ఆ చిన్నారి సీతమ్మ ఏమేం పనులు చేసేదక్కా?

కృష్ణవేణి: (పాట) ఇంటి పనులనే చేసేరా స్ట
వంట పనీ కొంత నేర్చేరా స్ట
బీడీలెన్నో చుట్టేరా స్ట
పత్తి చేలకే పోయేరా స్ట
కొవ్వొత్తిలా బతుకాయేరా
వినరా సోదర చదువుల తల్లిదీనగాధనిపుడు-నిరుపేద గాధ ఎప్పుడూ -తందాన తాన.
॥తరికిట ర్పుం తరిత॥

రోజా: తరవాతేం జరిగిందక్కా?

రాజు: ఇంకేం జరుగుతుందీ? నాలుగు రాళ్ళు సంపాదించిం తర్వాత, ఆ రాళ్ళతోనే, ఆ పిల్లనెత్తిన నీళ్ళు పోసి, పెళ్ళి చేసి ఉంటారు.

కృష్ణవేణి: నిజంగా అదే జరిగితే మన కథకు అర్థం లేదురా తమ్ముడూ!

ఆ ఊరికి శ్రావణి అనే కొత్త టీచర్ వచ్చింది.

రోజా: నీ పిచ్చిగానీ, టీచర్లు చదువు చెబుతారుకానీ, ఇవన్నీ పట్టించుకుంటారా?

ఒకవేళ పట్టించుకొని చెప్పినా వినేవాళ్ళుంటారా? విన్నా, మార్పు సాధ్యమవుతుందా?

రాజు: తప్పకుండా సాధ్యమవుతుంది. మా బళ్ళో టీచర్లు రోజూ పాఠాలతోపాటు మంచి మంచి కథలు, సూక్తులు చెప్తారు. ఆటలాడిస్తారు. పాటలు పాడిస్తారు. బడి పిల్లలని తమ సొంత బిడ్డల్లాగా పట్టించుకుంటారు.

కృష్ణవేణి: ఔను తమ్ముడూ! శ్రావణి కూడా అలాంటి టీచర్! ఆమె ఆ ఊరికి రాగానే ముందుగా చేసిన పని - బడి ఈడున్న పిల్లలు ఎవరెవరు బడికి రావడం లేదో తెలుసుకోడం. అట్లా తెలుసుకొని ఒక్కొక్క ఇంటికి వెళుతూ శివయ్య వాళ్ళింటికి కూడా వెళ్ళింది.

రాజు: అయితే అది గమనించిన గౌరమ్మ సీతను ఇంట్లో దాచేసి, మా ఇంట్లో అటువంటివాళ్ళెవరూ లేరని చెప్పేసిందా?

రోజా: నువ్వు అతిగా ఊహించక, అక్క చెప్పేది విను.

కృష్ణవేణి: రాజు ఊహించింది నిజమే. గౌరమ్మ సీతను దాచింది.

రాజు: అయ్యో! అప్పుడేమయింది?

కృష్ణవేణి: శ్రావణి టీచర్ వచ్చిన పని చెప్పకుండా శివయ్య దంపతులకు కొన్ని మంచి మాటలు చెప్పింది.

రోజా: ఏమని?

లెక్కలు చక్కగ జేసెరా సై
పరిసరాల విజ్ఞానమూ సై
పక్కాగా గ్రహించెరా సై

ఏది జదివినా - ఏది రాసినా - ఎదురు లేదు తనకు -

॥తందాన తాన॥

అందరిలోను అన్నిటికన్నా ముందు నిలిచె తుదకూ

తా - తరికితక - తరికిట తరికిట తా -

కృష్ణవేణి: ఆమె తెలివితేటలు గమనించిన పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు కూడా ముగ్ధులై ఏడాది గడవకుండానే ఐదో తరగతిలో చేర్పించారు.

రోజా: చూడు! చదివితే అట్లా చదవాలి.

రాజు: తమరేం నన్ను వెక్కిరించనవసరంలేదు. నేను కూడా ఒకటో తరగతిలో ఉండగానే పెద్ద పెద్ద లెటర్స్ చదివానమ్మా.

రోజా: నువ్వా? అంత లేదు. ఏం చదివావో చెప్పు

రాజు: లెటర్స్... పేద్ద లెటర్స్.

రోజా: అవే... ఏంటో.. ఒకటి రెండు చెప్పు

రాజు: ఒకటి రెండు కాదు... 26 చదివాను... చెప్పనా... చెప్పమంటావా...? అయితే విను... A...B... C...D....

రోజా: ఆ లెటర్నా? ఏడిశావులే. నువ్వు తర్వాత కథ చెప్పక్కా

కృష్ణవేణి: ఆ తర్వాత సీతకు ఎదురే లేకుండా పోయింది. ఏడో తరగతి కూడా అలవోకగా పూర్తి చేసింది. సరిగ్గా అదే సమయంలో శ్రావణి టీచర్ ప్రమోషన్‌మీద బదిలీ అయి, వేరే ఊరికి వెళ్ళింది.

రాజు: అయ్యో! అయితే సీత చదువు ఆగిపోయిందా అక్కా?

కృష్ణవేణి: లేదులే రాజూ! శ్రావణి టీచర్ సీత మనసులో చదువుబీజాలు బలంగా నాటింది. టీచర్ బదిలీ అయినా, ఉన్న ఊళ్ళో పై చదువులకు అవకాశం లేకపోయినా పక్క టౌనుకు పోయి స్కూల్ చదువూ, కాలేజీలో ఇంటర్నా పూర్తిచేసి, డిగ్రీలో చేరింది.

రోజా: ఎందుకక్కా? ఇంజనీరింగ్‌లో సీటు దొరకలేదా?

కృష్ణవేణి: ఏదో చదువుకొని, డబ్బులు సంపాదించి, తను మాత్రం హాయిగా ఉండాలనుకోలేదు సీత. తను బాగా చదువుకొని, తనలాంటి పిల్లలను బాగుపరచాలని, కలెక్టరుగానో, నాయకురాలుగానో ఈ సమాజానికి సేవ చేయాలని గట్టిగా నిర్ణయించుకున్నది. డిగ్రీ చదివి పోటీ పరీక్షలలో విజయం సాధించి, మండల అభివృద్ధి అధికారిగా ఎంపికైంది.

రాజు: ఓహో! చాలా బాగుంది. తర్వాత కథ చెప్పక్కా

కృష్ణవేణి: తర్వాతేమున్నదిరా తమ్ముడూ! పిల్లల చదువుకోసం, స్త్రీలకు మేలు చేసేందుకోసం నిరంతరం కృషిచేస్తున్నదిప్పుడు మన సీతక్క.

రోజా: ఔనా! అక్కా! సీత ఇష్టాలన్నావు కదా! అవేవో చెప్పవూ!

రాజు: మరి నా ఇష్టాలో...

రోజా: అవా? అవి.... మన కథ అయింతర్వాత తీరుబడిగా చెబుదువుగానీ ముందు సీత ఇష్టాలు విను.

రాజు: సరే సరే... నువ్వుంటావుగా. వింటానుగా, ఇప్పుడు నువ్వు.... ముందు అక్క చెప్పేవి విను.

కృష్ణవేణి: (పాట) ఆడపిల్లలను చిన్నచూపుతో చూడరాదు భాయీ
 ||అరేరే చూడరాదు భాయీ||
 అన్నిటిలోనూ అవకాశాలను కల్పించాలోయా
 ||చక్కగ- కల్పించాలోయా||
 చదువులనైనా పదవులనైనా సమానమేనోయా
 ||వాళ్ళూ సమానమేనోయా||
 వాళ్ళలోని ప్రతిభను గుర్తించి గౌరవించవోయా
 ||తప్పక గౌరవించవోయా||
 తరికిట ఝం తరిత.

రాజు: చాలా మంచికథ చెప్పినా వక్కా. ఈ కథ వింటే నిజంగా ఎవ్వరిలోనైనా మార్పు వస్తుంది.

రోజా: ఇటువంటి సీతక్కలు ఊరికొక్కరున్నా ఈ దేశం తొందరగా బాగుపడుతుంది.

కృష్ణవేణి: ప్రతి ఒక్కరూ ఈ సీతక్కను ఆదర్శంగా తీసుకొని తమనూ, తమ దేశాన్నీ బాగుపరచాలని కోరుకుంటూ, కథ ముగిద్దాం.

(పాట) మంగళం మన భారత మాతకు ||
 మంగళం జయ మంగళం ||
 మంగళం మన తెలుగు తల్లికి ||
 మంగళం జయ మంగళం ||
 మంగళం మన రుద్రమదేవికి ||
 మంగళం జయ మంగళం ||
 మంగళం ఆదర్శ మహిళలకు ||
 మంగళం జయ మంగళం ||
 తరికిట ఝం తరిత!

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. 'సీత' లాంటివాళ్ళను గురించి మీ అభిప్రాయాలు చెప్పండి
2. అడవాళ్ళకూడా గొప్పవాళ్ళే. ఎందుకు? కారణాలు చెప్పండి.
3. సీతకథ విన్న తర్వాత మీకు ఏమనిపించిందో చెప్పండి. అటువంటివాళ్ళను గురించి చర్చించండి.
4. శ్రావణి టీచర్ గురించి తెలుసుకున్నారు కదా! అట్లాగే మీ ఉపాధ్యాయులను గురించి మాట్లాడండి.

II. చదవడం - రాయడం

1. 'కొత్త వింత - పాత రోత' అనే అర్థంవచ్చే వాక్యాలు పాఠంలో ఎక్కడ ఉన్నాయి?
2. పాఠంలో మీకు నవ్వుపుట్టించిన అంశాలు రాయండి.
3. కింది వచన భాగం చదివి, ప్రశ్నలకు సరైన జవాబులు గుర్తించి, రాయండి.

1940 ప్రాంతంలో తెలంగాణాలో స్త్రీల చైతన్యం కొంత వికసించింది. లేడీ హైదర్ క్లబ్, సోదరీ సమాజం, ఆంధ్ర యువతీ మండలి, ఆంధ్రమహాసభ మొదలైన సమాజాలు ఏర్పడి సమావేశాల ద్వారా స్త్రీలను చైతన్యవంతులను చేశాయి. రత్నదేశాయి తన సాహిత్యం ద్వారా గాంధీ సిద్ధాంతాలను ప్రచారం చేశారు. వితంతువులకోసం వసతిగృహాలు ఏర్పాటు చేశారు. అనేకమంది రచయితలు, రచయిత్రులు పత్రికల ద్వారా స్త్రీలలో చైతన్యం కలిగించారు. సుమిత్రాదేవి, ఈశ్వరీబాయి, సంగెం లక్ష్మీబాయి మొదలయిన వాళ్ళు సంఘసంస్కరణకు కృషి చేశారు. అఘోరనాథ చట్టోపాధ్యాయగారి భార్య వరదసుందరీదేవి గారు నాంపల్లిలో బాలికలకోసం పాఠశాలను ప్రారంభించారు. ఈమె సరోజినీనాయుడుగారి తల్లి.

- అ. పైన పేర్కొన్న సంఘటనలన్నీ ఎప్పుడు జరిగాయి? ()
(ఎ) స్వాతంత్ర్యానికి ముందు (బి) స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత (సి) 19వ శతాబ్దంలో
- ఆ. గాంధీ సిద్ధాంతాలను ప్రచారం చేసిన మహిళ ఎవరు? ()
(ఎ) లేడీ హైదర్ క్లబ్ (బి) రత్నదేశాయి (సి) ఇందిరాగాంధీ
- ఇ. సంగెం లక్ష్మీబాయి ఏం చేశారు? ()
(ఎ) వితంతువులకు హాస్టల్ ఏర్పరిచారు (బి) సంఘసంస్కరణ చేశారు
(సి) క్లబ్బును స్థాపించారు.
- ఈ. నాంపల్లిలో బాలికా పాఠశాలను ప్రారంభించినవారు ఎవరు? ()
(ఎ) అఘోరనాథ చట్టోపాధ్యాయ (బి) శ్రీమతి అఘోరనాథ చట్టోపాధ్యాయ
(సి) శ్రీమతి సరోజినీనాయుడు
- ఉ. ఇది ఒక సమాజం పేరు. ()
(ఎ) సోదరీ సమాజం (బి) ఆంధ్ర యువతీమండలి
(సి) లేడీ హైదర్ క్లబ్
- ఊ. సరోజినీనాయుడు తండ్రి పేరు. ()
(ఎ) రత్నదేశాయ్ (బి) అఘోరనాథచట్టోపాధ్యాయ (సి) గాంధీ

1. పాఠం ఆధారంగా ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

- అ. బుర్రకథ ప్రదర్శన ఎక్కడ జరిగింది? ఎవరెవరు ప్రదర్శించారు?
 ఆ. బుర్రకథలో మొదట ఎవరెవరిని ప్రార్థించారు? ఏమని వేడుకొన్నారు?
 ఇ. బుర్రకథ ప్రారంభంలో సీతను ఏమని పరిచయం చేశారు?
 ఈ. సీత బడిలో చేరడానికి కారణం ఏమిటి?
 ఉ. బుర్రకథలో ఏ ఏ ఆదర్శ మహిళలను గురించి చెప్పారు? వారు ఏం చేశారు?
 ఊ. బుర్రకథను ముగించేటప్పుడు ఏ పాట పాడారు?

III. స్వీయరచన

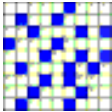
1. కింది ప్రశ్నలకు ఆలోచించి ఐదేసి వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి.

- అ. శ్రావణి టీచర్ పిల్లల అభివృద్ధికోసం చేసిన ప్రయత్నాన్ని తెలపండి.
 ఆ. పాఠాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని ఆడపిల్లల పరిస్థితులు గురించి 5 వాక్యాలు రాయండి.
 ఇ. బుర్రకథ గురించి రాయండి.
 ఈ. “పెద్దలు పనికి - పిల్లలు బడికి ” అనే నినాదాన్ని గురించి రాయండి.
 ఉ. “ఆలస్యం అమృతం విషం ” అంటే మీకేమి అర్థమైంది?
 ఊ. మీరు చదువుకొని ఏం కావాలనుకొంటున్నారు? ఎందుకు?
 ఎ. ఆడపిల్లలు, మగపిల్లలు అందరూ సమానమే ! ఎందుకు? మీ అభిప్రాయాలు రాయండి.

2. కింది ప్రశ్నలకు పదేసి వాక్యాలలో సమాధానాలు రాయండి.

- అ. సీత ఇష్టాలు బుర్రకథను కథలాగ రాయండి.
 ఆ. బుర్రకథలోని ముఖ్యాంశాలను రాయండి.
 ఇ. సీత ఇష్టాలు పాఠం ఆధారంగా మీ ఇష్టాలను వివరించండి.

IV. పదజాలం

1. కింది వాక్యాలు చదవండి. ఎవరెవరిని ఏమంటారో రాయండి

- అ. బుర్రకథలో కథ చెప్పేవాడు.
 ఆ. మండలంలో అభివృద్ధి పనులు నిర్వహించే వ్యక్తి.....
 ఇ. నాయకత్వం వహించేవాడు.
 ఈ. ఉపన్యాసం ఇచ్చేవాడు
 ఉ. హరికథ చెప్పేవాడు.....
 ఊ. పాఠాలు బోధించేవాడు.....
 ఎ. శిక్షణను ఇచ్చేవాడు.....

V. సృజనాత్మకత

1. ఈ బుర్రకథను మీ పాఠశాలలో ప్రదర్శించండి. ఈ బుర్రకథకు ‘సీత ఇష్టాలు’ గాక మరేదైనా పేరును సూచించండి.
 2. ఆడపిల్లలను సమానంగా చూడాలన్న అంశాన్ని గురించి నినాదాలు రాయండి.

3. కింది అంశాలలో మీకు నచ్చిన అంశంమీద మీ మిత్రులతో కలిసి బుర్రకథ రాయండి. ప్రదర్శించండి.
(అ) చెట్లు నాటడం-కాపాడటం, (ఆ) నీటి కాలుష్యం-నివారణ, (ఇ) ప్లాస్టిక్ సంచుల నిషేధం

VI. ప్రశంస

- (అ) మీ పాఠశాలలో తరగతిలో ప్రదర్శించిన బుర్రకథ మీకు నచ్చిందా? ఎందుకు నచ్చిందో వివరించండి.
(ఆ) ఆడపిల్లల్లోని మంచి గుణాలను గుర్తించి, జాబితా రాయండి.

VII. ప్రాజెక్టు పని

- (అ) ఆడవాళ్ళపట్ల జరుగుతున్న అన్యాయాలకు సంబంధించి వార్తాపత్రికల్లో ప్రచురితమైన వార్తలను సేకరించండి.
(ఆ) వేరువేరు రంగాల్లో పేరుపొందిన స్త్రీలను గురించిన వివరాలను, ఫోటోలను సేకరించండి, ప్రదర్శించండి.
(ఇ) సీతవంటి బాలికల వివరాలు సేకరించండి. పెద్దల దృష్టికి తీసుకొని వెళ్ళండి.
(ఈ) మీ ప్రాంతంలోని కళారూపాలను గురించి తెలుసుకొని, నచ్చిన కళారూపాన్ని గురించి రాయండి.

VIII. భాషగురించి తెలుసుకుందాం

- సీత బడికి వెళ్ళింది.
సీత అన్నం తిని, బడికి వెళ్ళింది.
సీత అన్నం తిన్నది, కాని బడికి వెళ్ళలేదు.

ఇలా ఉన్న వాక్య భేదాల గురించి మీరు తెలుసుకున్నారు. అవేమిటంటే సామాన్య, సంశ్లిష్ట సంయుక్తవాక్యాలు. ఐతే ఈ వాక్యాలు ఇలా వేరువేరుగా కనబడటానికి కారణం ఆ వాక్యాల్లోని క్రియ. అంతే కదూ! క్రియనుబట్టే కాక అర్థాన్నిబట్టి వాక్యాల్లో తేడాలు గమనించవచ్చు. అలాంటి వాక్యభేదాలు చాలా ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్నింటిని తెలుసుకుందాం!

1. కింది వాక్యాల్ని చదివి అర్థంచేసుకోండి.

- అ. ఆహా! ఎంత బాగుందో!
ఆ. చేతులు కడుక్కో!
ఇ. చాలాసేపు టీ.వీ. చూడొద్దు.
ఈ. లోపలికి రావచ్చు.
ఉ. గోపాల్ చెట్టు ఎక్కుగలడు.

చదివారు కదా! పై వాక్యాలు ఒక్కో భావాన్ని సూచిస్తున్నాయి. అదెలాగో చూద్దాం!

‘ఆహా! ఎంత బాగుందో!’ ఇది ఆశ్చర్యానికి సంబంధించిన అర్థాన్ని సూచిస్తుంది. ఆశ్చర్యానికి సంబంధించిన అర్థాన్ని సూచిస్తుంది. కనుక ఈ వాక్యం ఆశ్చర్యార్థక వాక్యం.

ఇక రెండో వాక్యం. ‘చేతులు కడుక్కో’ ఇది విధిగా చేయాలి అనే అర్థాన్ని సూచిస్తున్నది. అంటే చేయాల్సిన పనిని విధిగా చెయ్యాలి అనే అర్థాన్ని సూచించే వాక్యాన్ని విధ్యర్థక వాక్యం అంటారు.

ఇక మరో వాక్యం చూడండి.

‘చాలా సేపు టీ.వీ. చూడొద్దు.’

ఈ వాక్యం టీ.వీ. చూడటం వద్దని చెబుతున్నది. టీ.వీ. చూడటాన్ని నిషేధిస్తున్నది కదూ! అంటే నిషేధార్థక వాక్యం.

ఒక పనిని చేయవద్దని నిషేధించే అర్థాన్ని సూచించే వాక్యం నిషేధార్థక వాక్యం.

ఇక నాలుగోవ వాక్యం ‘లోపలికి రావచ్చు’.

ఈ వాక్యం ఒక వ్యక్తికి అనుమతిని ఇస్తున్నట్లు సూచిస్తున్నదికదూ! అంటే ఇది అనుమత్యర్థక వాక్యం.

ఏదైనా ఒక పనిని చేయడానికి అనుమతించే అర్థాన్ని సూచించే వాక్యం అనుమత్యర్థక వాక్యం.

ఇక చివరి వాక్యం

‘గోపాల్ చెట్టు ఎక్కగలడు.’

ఈ వాక్యంలో గోపాలు చెట్టు ఎక్కగలడు. అంటే గోపాల్ కున్న చెట్టును ఎక్కే సామర్థ్యాన్ని సూచిస్తున్నది.

ఇది సామర్థ్యార్థక వాక్యం.

ఒక వ్యక్తికి గాని, వ్యవస్థకుగాని లేదా యంత్రానికిగాని ఉన్న సమర్థతను సూచించే అర్థం గల వాక్యాన్ని సామర్థ్యార్థక వాక్యం అంటారు.

అభ్యాసాలు :

2. కింది వాక్యాలు వాటిలోని భావాన్ని అనుసరించి ఏ వాక్యాలు అవుతాయో గుర్తించి రాయండి. ఈ వాక్యాలన్నీ మీ పాఠ్యాంశంలోనివే.

అ. సీత కలెక్టరైందా?

ఆ. మీరు తర్వాత కొట్టుకోవచ్చు.

ఇ. అక్క చెప్పేది విను.

ఈ. రసాభాస చేయకండి.

ఉ. సీత లెక్కలు బాగా చేసింది.

ఊ. నీవు ఇంటికి వెళ్ళవచ్చు.

ఇలాంటి మరిన్ని వాక్యాలు మీ పాఠ్యాంశాల్లో నుంచి రాయండి.

నేనివి చేయగలనా?

1. బుర్రకథ విని అర్థం చేసుకోగలను. అభిప్రాయాలు చెప్పగలను.	జెను/కాదు
2. బుర్రకథ సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పగలను.	జెను/కాదు
3. బుర్రకథ రూపంలోని పాఠాల భావాన్ని గ్రహించగలను	జెను/కాదు
4. చిన్న చిన్న బుర్రకథలు రాయగలను. ప్రదర్శించగలను.	జెను/కాదు

మన అజ్ఞానాన్ని తెలుసుకోవడమే నిజమైన విజ్ఞానం. - సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్